

עת"א 57988/08/23 - עוז נווה נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

26 אוקטובר 2023

עת"א 57988-08-23 נווה נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני כב' הנשיא רון שפירא

העותר עוז נווה ע"י ב"כ עו"ד יעד נווה

נגד

המשיבים 1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

2. מדינת ישראל

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים בתמצית:

לפני עתירת העותר שהוגשה נגד החלטת המשיב בדבר הפסקה מנהלית של עבודות השירות וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל בבית סוהר.

העותר הורשע בעבירת תעבורה במסגרת פל"א 8654-04-21 של בימ"ש השלום לתעבורה בחיפה ונגזר עליו, בין היתר, לרצות תקופה של 2 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. העותר החל לרצות עונשו באוגוסט 2022 וטרם סיים עד כה לרצות את העונש. התייצב בסך הכל ל-7 ימי עבודה בפועל ונעדר ימים רבים ללא אישור.

העותר טוען כי הוא חולה במחלת לב והעיכובים בריצוי העונש נוצרו במרביתם שלא באשמתו בשל התדרדרות במצבו הבריאותי והעברתו ממקום העסקה אחד למשנהו שאינם תואמים את מצבו הפיזי, כאשר בשל כך נאלץ להמתין להחלטות הממונה לא אחת. כן נטען כי העיכובים נוצרו בשל דיונים שנערכו בעניינו בשני תיקים נוספים המתנהלים בבתי המשפט בנצרת ובחיפה, בגינם הוחלט כי יעבור בחינה של שירות המבחן לצורך אפשרות התאמה לשלבו בבית משפט קהילתי. בהמשך הוחלט לקבל את העותר לבית המשפט הקהילתי לצורך התחלת הליך שיקומו.

העותר טוען כי מעולם לא ריצה בעבר עונש מאסר והוא בעל רצון עז להשתקם. העונש שהוטל עליו אינו ארוך ושליחתו לריצוי עונש זה לא תשרת את האינטרס הציבורי. נטען כי העותר מתחייב להקפיד על הגעה סדירה לריצוי עונשו, מוכן לחתום על כל התחייבות שיידרש לה ומבקש שתיתן לו הזדמנות אחרונה למצות הליך שיקומו ולרצות את עונש המאסר בעבודות שירות.

המשיב טוען כי למרות שהעותר החל לרצות עונש של 2 חודשי מאסר בעבודות שירות בחודש אוגוסט 2022 (לאחר שמועד הקליטה נדחה מכיוון שהעותר שלח אישור מחלה), הוא טרם סיים לרצות את עונשו והתייצב בסך הכל ל-7 ימי

עבודה בפועל ונעדר ללא אישור 163 ימים. נעשו ניסיונות רבים מטעם גורמי המשיב לרתום את העותר לסיים את ריצוי עונשו אולם העותר לא השכיל לנצל הזדמנויות אלה. לא נפל פגם בהחלטה ואין חריגה ממתחם הסבירות. העותר לא התייצב כנדרש וברציפות לעבודות השירות. החסיר ימים רבים ללא אישור. נעשו ניסיונות לאתרו ללא הצלחה.

לאחר מכן נערכו לו שיחות ברור ואזהרה ושוב ושוב לא התייצב ולא דיווח. גם לאחר שנערך לו שימוע לא התייצב לעבודות השירות ולכן הומלץ על הפסקת עבודות השירות ועבודות השירות הופקעו. ההחלטה בעניינו סבירה ומתבקשת ולא נפל בה פגם המצדיק התערבות. כן נטען כי מצבו הרפואי של העותר כפי שעולה מהאישורים הרפואיים שהציג אינו מצביע על מגבלה שמצדיקה את היעדרויותיו הרבות. גם טענתו להיעדרות עקב דיונים משפטיים לא נתמכה במסמך רלוונטי.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים הגעתי למסקנה כי יש לדחות את העתירה שכן לא נפל בהחלטת המשיב או בהתנהלות המשיב פגם המצדיק את התערבותו של בית המשפט.

מהנתונים שהוצגו בפני עולה כי מדובר בעותר אשר הפר את כללי עבודות השירות. העותר ריצה כ-7 ימי עבודות שירות למרות שחלפה תקופה של למעלה משנה ומדובר בעונש קצר של 2 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. למרות שיחות ברור ואזהרה ומספר הזדמנויות שניתנו לו, לא התייצב לריצוי עבודות השירות. העותר זומן כדין לשימוע והשימוע התקיים כדין ולא נפל בו פגם. כמו כן, לא נפל כל פגם בהתנהלותו של המשיב, אשר התחשב בבעיותיו הרפואיות והאישיות של העותר ונתן לו מספר הזדמנויות לרצות את עבודות השירות, אך למרות הזדמנויות שניתנו לו, העותר לא השכיל לרצות את עבודות השירות כסדרן ובהתאם לכללים. כאמור, למרות הזמן הרב שחלף מהמועד שנקבע לתחילת ריצוי עבודות השירות העותר לא השלים את ריצוי העונש הקצר וניתק קשר עם המפקח מספר פעמים כאשר נעשו מספר ניסיונות לאתרו.

טענותיו של העותר נגד השימוע והתנהלות המשיב נטענו בעלמא וללא ביסוס, כאשר חזקה על המשיב כי ניהל הליך תקין. גם האישורים הרפואיים שהציג העותר אינם מצדיקים את היעדרויות הרבות ואי ביצוע עבודות השירות למרות הזמן הרב שחלף וההזדמנויות שניתנו לעותר. מדובר בעניין שנמצא במסגרת שיקול דעתו של המשיב ולא מצאתי כי נפל בהתנהלותו או בהחלטתו של המשיב פגם המצדיק התערבות.

כן נראה כי העותר לא עמד במחויבות החלה עליו להצדיק את הענישה השיקומית שהוטלה עליו ולכן אין מקום להתחשב בו לפני משורת הדין, זאת כאשר נראה כי המשיב התחשב בבעיותיו האישיות והרפואיות של העותר ונתן לו מספר הזדמנויות לרצות את העונש כפי שנקבע.

"האמצעי העונשי של מאסר בעבודות שירות נועד לספק חלופה עונשית אשר תכליתה לאזן באופן ראוי בין הצורך להטיל על נאשם עונש מאסר בגין עבירה שעבר, לבין האינטרס למנוע בנסיבות מתאימות, תוצאות קשות של מאסר בפועל מקום שניתן להשיג את מטרת הענישה ואת אינטרס הציבור שהיא אמורה לשרת בדרך מתונה שפגיעתה בנאשם תהיה פחותה. כך, נוצרה חלופה

מוסדית לעונש מאסר לזמן קצר, המבקשת לקדם את מטרות השיקום שבענישה ההולמת במיוחד נאשמים שאינם מעורים בעולם הפשע אך עברו עבירה הראויה לעונש מאסר, אך נשיאת מאסרם בין סורג ובריה עלולה לדרדרם לעולם הפשע, ואף אינה כורח בלתי נמנע להגשמת אינטרס הציבור בענישה. וכך, מקום שניתן להשיג את המטרות העונשיות של המאסר בדרך מועילה יותר לחברה ופוגענית פחות לעבריין, יש להעדיף דרך זו... הטלת מאסר בעבודות שירות נתפסת בדין כפריבילגיה המוענקת לנאשם. על הנאשם נגזר עונש מאסר והוא "מתויג" כמי שנדון למאסר, אלא שניתנת לו אופציה לרצות את מאסרו בתנאים פתוחים של חיים במסגרת חופשית ועבודות שירות במקום ריצוי מאסר בכלא. פריבילגיה זו אינה מוקנית לנאשם באורח מוחלט ובלתי מותנה. היפוכו של דבר. היא הדירה וניתנת לביטול בכל שלב, מקום שהנאשם אינו עומד בציפיות המתחייבות ממנו לצורך מימושה. נאשם המבקש לרצות את מאסרו בעבודות שירות חייב לקבל עת (כך במקור, ככל הנראה צריך להיות "על") עצמו עול אחריות הנילווה למסלול עונשי מיוחד זה, ולבצע את המוטל עליו על פי הוראות הממונים, בלא סטייה והפרה של הכללים...".

רע"ב 426/06 נאסר חווא נ' שירות בתי הסוהר (פורסם בנבו, החלטה מיום 12.03.2006).

בסיכומו של דבר, במקרה זה אינני סבור כי נפל פגם בהחלטת המשיב או בהתנהלותו המצדיק התערבות. כמו כן, לא מצאתי כי קיימת הצדקה בנסיבות העניין לפעול לפנים משורת הדין, כאשר לעותר ניתנו מספר הזדמנויות שלא השכיל לנצלן. אשר על כן, לאור המפורט לעיל, ועם כל הצער בדבר ולמרות העדר מאסרים קודמים ומצבו הרפואי הנטען של העותר, העתירה נדחית.

העותר יתייבב לרצות את יתרת עונשו בהתאם להחלטת המשיב בבימ"ר קישון ביום 26.11.23 עד השעה 09:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. יובהר כי המועד שנקבע מביא לידי ביטוי את מצב החירום שחל כעת וסופו אינו ידוע ומתן אפשרות לעבור הליך של מיון מוקדם וכן לשקול את המשך צעדיו של העותר.

על העותר לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 074-7831077 ; 074-7831078.

ניתן היום, י"א חשוון תשפ"ד, 26 אוקטובר 2023, במעמד העותר וב"כ הצדדים.

רון שפירא, נשיא